

[eu och facket]

Världen är större än EU

Folkrörelsen Nej till EU arbetade inför folkomröstningen 1994 för att Sverige inte skulle bli medlem i Europeiska Unionen. Då varnade vi för att EU kunde utvecklas till ett odemokratiskt Europas Förenade Stater. Nu är vi nästan där.

Införandet av den ekonomiska och monetära unionen [EMU] har medfört att den ekonomiska politiken har nyliberaliserats och EU fått mer politisk makt över medlemsstaterna. Följden har blivit en djup ekonomisk kris i eurozonens periferi med åtstramningar, privatiseringar, ökad arbetslöshet och försämrad välfärd som följd. Med EMU-krisen har det blivit alltmer uppenbart att det är EU:s stormakter Tyskland och Frankrike som dikterar villkoren för övriga EU-länder.

EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik har successivt förstärkts och i princip har beslut tagits om att EU ska ha ett gemensamt försvar i framtiden. Medlemsländer som utsätts för väpnat angrepp ska bistås av de andra länderna med alla till buds stående militära och andra medel. Dessutom förbinder sig medlemsstaterna att ställa militära styrkor till EU:s förfogande för interventioner i omvärlden.

Flyktingpolitiken har blivit allt mer restriktiv och inhuman. En mur har byggts upp runt unionen mot omvärlden, bevakad av Frontex, EU:s gränspolis.

Demokratin har urholkats. det stora flertalet

av de beslut som tidigare fattades i nationella parlament fattas nu i slutna och icke folkvalda organ inom EU. Denna urvattning av demokrati fortsätter med Lissabonfördraget, EU:s nuvarande grundlag som trädde i kraft i december 2009.

Lissabonfördraget medför att EU tar långa steg i riktning mot ett Europas Förenade Stater – en ekonomisk, politisk och militär supermakt som ska konkurrera med andra supermakter på den globala arenan.

Medlemskapet i EU innebär således något helt annat än det vi folkomröstade om 1994. Lissabonfördraget bekräftar denna utveckling av unionen i riktning mot en allt mer centraliserad, byråkratiserad och odemokratisk EU-stat.

Folkrörelsen Nej till EU anser mot denna bakgrund att Sverige ska lämna Europeiska Unionen.

Vårt nej till EU är ett nej till ett odemokratiskt supermaktsbygge och ett ja till nationellt självbestämmande och internationellt samarbete.

Vårt nej till EU är ett nej till främlingsfientlighet och ett ja till en human flyktingpolitik och ett mångkulturellt samhälle.

Vårt nej till EU är ett nej till nykolonial utsugning och militära allianser och ett ja till neutralitetspolitik och global solidaritet.

Vårt nej till EU är ett nej till grundlagsfäst nyliberalism och ett ja till en egen valuta och en självständig ekonomisk politik.

Gösta Torstensson

Bli med i Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk

Lavaldomen och EU:s utstationeringsdirektiv visar att EU är ett allvarligt hot mot den svenska arbetsmarknadsmodellen med konflikträtt och kollektivavtal, eller med andra ord ett grundskott mot de landvinningar som svensk fackföreningsrörelse gjort de senaste hundra åren.

Lissabonfördraget, den nya EU-grundlagen, innebär inget skydd för de fackliga rättigheterna såsom det hävdas från LO-ledningen och andra EU-entusiaster. Tvärtom så innebär Lissabonfördraget i praktiken att Lavaldomen och andra antifackliga EU-domar grundlagsfästs, dvs. de blir cementerade och opåverkbara för politiska beslutsfattare.

Och, som vanligt i EU-sammanhang, det kommer mera. Riksdagen har införlivat EU:s tjänstedirektiv i svensk lagstiftning, vilket medför att låglönekonkurrensen kommer att breda ut sig än mer. Regeringen har tillsatt en utredning med uppdrag att föreslå hur EU:s bemanningdirektiv ska implementeras i svensk lagstiftning. EU-kommissionen planerar ett säsongsarbetardirektiv som enligt LO:s Wanja Lundby-Wedin öppnar för ”en total avreglering av arbetsmarknaden”.

För att bjuda motstånd mot denna förödande utveckling har Folkrörelsen Nej till EU initierat ett tvärfackligt nätverk, Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk. Det är öppet för dig som är fackligt aktiv [eller bara medlem] och EU-kritisk. Det kostar ingenting och du behöver inte vara

medlem i Folkrörelsen Nej till EU [men det är inget hinder].

Nätverkets syfte är utbyte av information, kunskapsuppbyggnad samt att anordna och samordna olika aktiviteter. Nätverket har startat som en mejlgrupp för informationsspridning och med att producera ett digitalt nyhetsbrev. Vi kommer också efterhand att anordna seminarier, hearingar, studiecirklar etc, i egen regi eller i samarbete med andra organisationer. Nätverket har också kontakt och samarbete med andra fackligt inriktade EU-kritiska organisationer, såsom Fagbevaegelsen Mod Unionen i Danmark, Trade Unionists Against the EU Constitution i England, och Nei til EU:s Faglig utvalg i Norge.

Nätverket administreras av Gösta Torstensson, Folkrörelsen Nej till EU [och passiv medlem i Kommunal]. Du som vill bli med i nätverket mejlar gosta.torstensson@nejtill.eu.se.

Eva Anderzon, Kommunalarbetareförbundet
Jan-Erik Gustafsson, Fackförbundet ST
Jannika Fahlander, Handelsanställdas Förbund
Jannis Konstantis, Fackförbundet Seko
Kent Wahlberg, Livsmedelsarbetareförbundet
Maria Pohn, Vårdförbundet
Mats Norrstad, Lärarförbundet
Pie Blume, Fackförbundet Unionen
Minna Pyykölä, Journalistförbundet
Patrik Ljunggren, Transportarbetareförbundet
Peter Lilja, Industrifacket Metall
Rolf Axelsson, Hamnarbetareförbundet
Magnus Renman, Fackförbundet GS
Lars Lundberg, Byggnadsarbetareförbundet
Marcus Carlstedt, Lärarnas Riksförbund

LO förlorar medlemmar

Landsorganisationen [LO] har krympt för 16:e året i rad. I fjol föll medlemsantalet med 12.000 personer, uppger Ekot i Sveriges radio. 1,5 miljoner är i dag med i LO.

Medlemmar under 25 år blir allt färre vilket oroar LO:s Jonas Ivman mest:

– Våldigt allvarligt, det handlar om nästa generations medlemmar.

Samtidigt blir TCO och Saco större. TCO:s största förbund Unionen hade i oktober en halv miljon medlemmar och väntas växa förbi LO:s största förbund, Kommunal som krympt till 501.000 medlemmar.

Jan-Erik Gustafsson

Åtgärder mot social dumpning i Danmark

Stärkt kontroll av utländska företag och ökad användning av arbetsklausuler vid offentlig upphandling är två av beståndsdelarna i ett avtal om stärkta insatser mot social dumpning som den danska regeringen [en koalition mellan Socialdemokraterna, Socialistiskt Folkeparti och Radikale Venstre] och vänsterpartiet Enhedslisten ingick i samband med överläggningarna om statsbudgeten för 2012. Totalt 65 miljoner danska kronor avsätts för insatserna.

De åtgärder mot social dumpning som regeringen och Enhedslisten enats om innebär bland annat att kontrollen och tillsynen ska öka genom samordnade insatser av Arbejdstilsynet, skattemyndigheten och polisen, vilka får ökade resurser för att reagera snabbt och samordnat.

De ska också säkra att lagöverträdelser sanktioneras snabbare och mer effektivt. Eventuellt ska Arbejdstilsynet få möjlighet att utfärda administrativa böter mot arbetsgivare som inte har anmält sig eller lämnat felaktiga uppgifter till registret för utländska tjänsteutövare [RUT].

Möjligheterna att skaffa bättre kontroll över att utländska företag som opererar i Danmark verkligen existerar i hemlandet ska också utredas. Vidare ska polisens kontroll över cabotage-trafiken [dvs. utländska åkerier som tillfälligt kör inrikes- trafik i Danmark] öka och böterna för olovlig cabotage-trafik ska höjas kraftigt.

Enligt avtalet mellan regeringen och Enhedslisten kan man tänka sig ännu fler insatser mot

utländska företag och arbetstagare som inte följer dansk lag, men eftersom området är hårt reglerat behöver man utreda en rad juridiska frågor, bland annat vilka gränser den överstatliga EU-rätten ställer upp.

Därför inrättas en särskild kommitté för att motverka social dumpning som ska undersöka möjligheterna att vidta ytterligare åtgärder.

Parterna är till exempel eniga om att främja användningen av arbetsklausuler och andra sociala klausuler vid offentlig upphandling, men här ska kommittén alltså utreda var de rättsliga gränserna går till följd av medlemskapet i EU.

Gösta Torstensson

Inkomstskillnaderna ökar i Sverige

Inkomstskillnaderna mellan hög-, mellan- och låginkomsttagare ökar i Sverige. Det är en ökning som pågått ända sedan 1980-talet visar årets så kallade välfärdsrapport från Studieförbundet näringsliv och samhälle [SNS].

Enligt SNS är det inte löner och skatter som påverkat utvecklingen, utan ökade skillnader i kapitalinkomster. Mellan 1930 och 1980 minskade inkomstskillnaderna för att ta ordentlig fart efter 1980.

Men Sverige och Norden har alltjämt i en internationell jämförelse jämna inkomster. Trots medlemskapen i det nyliberala supermaktsprojektet Europeiska unionen.

Jan-Erik Gustafsson

Riksdagen säger nej till EU-skatt

Riksdagen säger nej till EU-kommissionens förslag om en skatt på finansiella transaktioner.

EU har rätt att besluta om indirekta skatter om det anses nödvändigt för att den inre marknaden ska fungera eller för att undvika att konkurrensen snedvrids.

Men förslaget om en skatt på finansiella transaktioner går längre än så, anser en majoritet i riksdagen.

Syftet är också att dra in pengar till EU centralt. Enligt förslaget ska hela eller delar av den nya skatten gå in i EU-budgeten.

Gösta Torstensson

Fri konkurrens i buss- trafiken sedan årsskiftet

Vid årsskiftet trädde en ny kollektivtrafiklag i kraft. Beslutet togs av riksdagen i mitten på juni 2010. Det var ingen tillfällighet. De borgerliga regeringspartierna ville genomföra lagen och de rödgröna oppositionspartierna var emot. Detta var sista tillfället riksdagen samlades innan valet hösten 2010. De borgerliga ville inte äventyra den nya lagen genom att vänta tills efter valet. De rödgröna i sin tur förband sig efter omröstningen att riva upp lagen om de vann valet och bildade regering.

Kollektivtrafiklagen, som är ett införlivande av ett EU-direktiv i svensk lagstiftning, innebär att nytillsatta regionala trafikmyndigheter kommer att lägga ut lokal och regional kollektivtrafik på en kommersiell marknad. Privata företag har möjlighet att starta en busslinje och köra var, när och hur ofta de vill – enda villkoret är att de anmäler sitt intresse till trafikmyndigheten två veckor i förväg.

Den nya lagen öppnar för privata intressen att göra vinst på det man bedömer vara lönsam trafik. Vem som helst kan anmäla sitt intresse att driva, och bestämma kostnaden för trafik, till den aktuella regionala trafikmyndigheten. Det ska även bli enklare att etablera trafik över länsgränser.

Både offentliga och kommersiella kollektivtrafikföretag ska lämna information om sitt trafikutbud till ett gemensamt system för traikantinformation.

REDAN I DAG DRIVS BUSSTRAFIKEN I Stockholms län av 29 olika privata aktörer, men det övergripande ansvaret har legat på Storstockholms Lokaltrafik [SL]. Med den nya lagen kommer strategiska beslut om kollektivtrafiken i stället att fattas av politikerna i landstinget.

Tidigare fick bussbolagen betalt efter antalet bussar, personalstyrkans storlek och hur många kilometer bussarna rullade. Från och med den första januari kommer de i stället att få betalt per antalet påstigande.

– Vi anser att detta är till nackdel såväl för anställda som resenärer. Skrämmande exempel utgör England. Avregleringen under Thatcher gav en järnvägstrafik med bristande underhåll och flera olyckor. I Londons kollektivtrafik ledde

detta till situationer där trafikvidriga bussar körde ikapp efter kunder i högtrafik, säger Mats Nordlund, reparatör vid tunnelbanan i Stockholm och en av initiativtagarna till ett upprop mot den nya kollektivtrafiklagen.

Men man behöver inte gå så långt. Det räcker med att titta på den svenska järnvägstrafiken. Avregleringen av järnvägen har gjort att ingen vill ta på sig att betala hela kostnaderna för det nödvändiga underhållet. Detta leder till arbetsplatsolyckor och oförmåga att sköta uppdraget, framförallt på vintern.

– Utifrån vår yrkesverksamhet inom området är vi helt klara och bestämda över att den nya kollektivtrafiklagen kommer att försämra kollektivtrafiken. Alla som ger sig in i den nu helt öppna marknaden kommer att sätta det egna intresset först. Vinstmotivet kommer att äventyra trafiksäkerhet och de anställdas arbetsförhållanden. Det ligger i sakens natur. Detta är innebörden av den nya kollektivtrafiklagen, säger Mats Nordlund, som också är styrelseledamot i Folkörelsen Nej till EU.

– Vi är av en annan uppfattning om hur kollektivtrafik bör drivas. Vi är för en kollektivtrafik i offentlig regi som styrs av samhällets behov utan vinstintresse. En sådan kollektivtrafik har förutsättningar att sätta resenärer och anställda i främsta rummet.

EFTER DET ATT RIKSDAGEN TOG SITT BESLUT i frågan har det i stort sett varit tyst. Även från de rödgröna. De har valt att inte pröva lagen i den efter valet tillträdde riksdagen. Ingen vet vilket beslut riksdagen skulle fatta idag. För resenärer och de anställdas skull anser Mats Nordlund och de andra uppropsmakarna att de rödgröna bör leva upp till sitt löfte efter riksdagsbeslutet i juni 2010 och söka riva upp lagen.

Den 26 januari ska representanter för fackförbunden Kommunal och Seko uppvakta oppositionspolitikerna i riksdagen. När lagen röstades igenom i juni 2010 hade den borgerliga regeringen majoritet i riksdagen. I dag är de i minoritet och därför vet man inte vad riksdagen tycker i frågan.

– Oppositionen lovade att riva lagen om de vann valet. Vi menar att de nu bör pröva lagen i riksdagen, säger Jan Strömquist, spårvagnsreparatör i Göteborg och en av de som ligger bakom uppvaktningen.

Gösta Torstensson

Hårdare villkor för facken i eurokrisen spår

Eurokrisen har i grunden förändrat villkoren för att teckna avtal i EU, varnar det fackliga forskningsinstitutet ETUI.

– Det sker en nedgradering av fackliga rättigheter runt om i Europa, säger Stefan Clauwaert till LO-tidningen.

Stefan Clauwaert har gått igenom hur eurokrisen har påverkat fackföreningarna i olika EU-länder. En av slutsatserna i hans rapport, *The crisis and national labour reforms*, är att arbetsmarknaden håller på att förändras i grunden.

Stefan Clauwaert har funnit tre övergripande trender för hur kollektivavtalen förändras på EU:s arbetsmarknad.

För det första, decentralisering av avtal. Allt fler uppgörelser sluts på företagsnivå i stället för på branschnivå. Tydligast är detta i Grekland, Italien, Spanien, Portugal och Rumänien.

För det andra, svårt att bli erkänd. Företag och stater är mindre villiga att erkänna fackliga organisationer, i stället talar de oftare med andra sammanslutningar av löntagare. Särskilt tydligt i Portugal och Slovakien.

För det tredje, den sociala dialogen sätts på undantag. Länder som Ungern och Rumänien avskaffar delvis trepartssamtal [staten, fackföreningarna och arbetsgivarna] och lyssnar mindre på facket.

Enligt Stefan Clauwaerts har staterna, och i vissa fall EU, blandat sig i villkoren på arbetsmarknaden på ett otillbörligt sätt.

Avtal har förlängts automatiskt utan förhandlingar och det har gjorts lagändringar som skapar större utrymme för bemanningsföretag. I Grekland är kollektivavtalen som gällde i alla allmännyttiga företag avskaffade. Även i Rumänien har tidigare framförhandlade avtal avskaffats.

I Spanien drev regeringen [socialdemokraterna] igenom en lag som innebär att kollektivavtalen inte längre förlängs automatiskt ifall parterna inte når en ny överenskommelse. Företag med ekonomiska problem fick dessutom möjlighet att betala lägre löner än vad som anges i branschavtal.

Specialavtal för yngre har också blivit vanligare. I Grekland heter det ungdomsavtal och i Polen projektavtal, men dessa typer av avtal finns i allt fler länder.

I vissa länder har arbetstiden förlängts och nya, sämre avtal för övertid slutits. I en rad länder har villkoren för pension försämrats, till exempel Grekland, Italien och Portugal.

I Slovakien har arbetsgivarnas möjligheter att förlägga arbetet på nätter och kvällar utökats och i Spanien och Portugal har arbetsgivarna fått större möjligheter att förlägga arbetstiderna enligt sina egna önskemål.

I Portugal har det införts nya lagar som ändrar förutsättningarna för uppsägningar och vilka regler som ska gälla då parterna förhandlar om kollektivavtal. I Spanien har den nya högerregeringen flaggat för att man kommer att tillmötesgå arbetsgivarnas krav om att förenkla uppsägningar.

I Ungern är strejkrätten begränsad sedan december 2010. I Slovakien trädde en ny lag i kraft i september som innebär att varje facklig organisation måste bevisa för arbetsgivaren, om denne begär det, att den har organiserat minst 30 procent av arbetstagarna.

Utvecklingen är ingen tillfällighet utan en konsekvens av det nyliberala EMU-projektet. Med en överstatlig valuta och centralbank kan ekonomiska spänningar inte längre pareras med växelkursmekanismen eller penningpolitiken. När valutan och/eller räntan inte kan vara flexibel kommer det att uppstå en stark press på ökad flexibilitet i lönebildningen och på arbetsmarknaden.

En avreglering av arbetslivet är ett slags dolt konvergenskrav, förklarade SAF:s vice ordförande Sune Ehring i en intervju 1996: "Vi kan inte ha stelare regler än andra."

Gösta Torstensson

Bild: LARS-ERIK HÅKANSSON

EU-kommissionen vill avreglera arbetsmarknaden

EU-kommissionen föreslår att företag med färre än 250 anställda ska undantas från EU-lagstiftningen på vissa områden som arbetsmiljö och utstationering. På EU-toppmötet i december ställde sig de 27 medlemsländernas stats- och regeringschefer bakom rapporten "Att minska regelbördan för små och medelstora företag".

Med små och medelstora företag menas företag med högst 250 anställda och en omsättning på högst 50 miljoner euro. De utgör enligt EU-kommissionens rapport 99 procent av alla företag och står för mer än två tredjedelar av sysselsättningen i den privata sektorn.

Enligt EU-kommissionen ska utgångspunkten vara att de små och medelstora företagen ska vara helt undantagna från all ny EU-lagstiftning, om det inte bevisligen är nödvändigt att de omfattas. Och när en reglering av mer övergripande samhällspolitiska skäl måste omfatta dessa företag ska man försöka hitta anpassade lösningar som är mindre betungande. Redan för två år sedan pekade den så kallade "högnivågruppen av oberoende intressenter" särskilt ut vissa arbetsmiljöregler som betungande och förespråkade till exempel att småföretag skulle slippa göra skriftliga riskvärderingar enligt ramdirektivet om arbetsmiljö [89/391].

I den nya rapporten från kommissionen åter-

Bild: LARS-ERIK HÅKANSSON

kommer ramdirektivet som exempel på en reglering som skulle kunna göra undantag eller ha mindre stränga regler för små och medelstora företag. Och inte bara det – nästan hälften av kommissionens exempel rör just arbetsrättsliga direktiv, i första hand arbetsmiljöregler men också utstationeringsdirektivet nämns. Små och medelstora företag skulle också kunna undantas från de arbetsrättsliga kraven när det gäller säsongsarbetare i det kommande direktivet om villkor för säsongsanställning av tredjelandsmedborgare.

EU:s arbetsrättsliga regler är alltid minimiregler. Medlemsstaterna är till och med garanterade att få ha strängare regler genom den fördragsartikel som ger EU lagstiftningskompetens på arbetsrättens område, artikel 153.4 i EUF-fördraget. Den säger: "De bestämmelser som antagits enligt denna artikel [...] ska inte hindra någon medlemsstat från att bibehålla eller införa sådana mera långtgående skyddsåtgärder som är förenliga med fördragen". Detta beskriver EU-kommissionen i rapporten med en ringaktande benämning för "gold plating", vilket ska motarbetas. Medlemsstater som inför hårdare krav än EU-lagstiftningen ska därför hängas ut på en så kallad resultatavla som ska uppdateras årligen. Kommissionen ska också arbeta med medlemsstaterna för att "hjälpa" dem att avstå från att ställa högre krav än EU-lagstiftningen.

I ETT BREV TILL STATSMINISTER FREDRIK Reinfeldt uppmanar LO, TCO och Saco regeringen att tillbakavisa EU-kommissionens ambitioner.

Redan i dag har EU-domstolens tolkning av direktivet i Laval-målet påverkat det svenska kollektivavtalssystemet, skriver de tre centralorganisationerna. Skulle de här planerna förverkligas skulle det innebära ytterligare ingrepp.

– Förslaget innebär till exempel att anställda i småföretag som utstationeras riskerar att helt ställas utan ett skydd för lön och villkor i arbetslandet, påpekar TCO:s chefsjurist Ingemar Hamskär [Lag & Avtal nr 12 december 2011].

Enligt kommissionen är också högre nationella skyddsnivåer än EU:s minimiregler ett problem för småföretagen.

– Att den lägsta tillåtna skyddsnivån också blir den högsta är helt oacceptabelt. Enligt fördraget får EU bara lagstifta om minimiregler på arbetslivets område, säger Ingemar Hamskär.

Gösta Torstensson

Öppet brev till statsminister Fredrik Reinfeldt

Kommissionen har den 23 november lagt fram en rapport om att minska regelbördan för små och medelstora företag och att EU-regleringen särskilt ska anpassas till mikroföretagens behov [COM(2011)803 final]. Enligt uppgift kommer denna rapport att diskuteras på Europeiska rådets möte den 8-9 december.

Vi är mycket oroade över kommissionens förslag och det synsätt som ligger till grund för rapporten.

I rapporten anges exempel på lättnader och undantag från EU-lagstiftning på vissa områden, framför allt på arbetslivets område. Särskilt nämns vissa arbetsmiljödirektiv och utstationeringsdirektivet.

Utöver dessa exempel, kommer kommissionen att upprätta en scoreboard, som omfattar kommissionsförslag som innehåller regellettnader för mindre företag, förändringar under lagstiftningsprocessen och slutresultatet, och slutligen medlemsstaternas införlivande med fokus på "gold plating", dvs. när medlemsstaternas genomförande ger ett högre skydd än EU-lagstiftningen.

Det faktum att kommissionen särskilt ska fokusera på när medlemsstaterna väljer att ha en bättre skyddsnivå, t.ex. på arbetsmiljöområdet, är bekymmersamt. Arbetsmiljödirektiven är minimidirektiv och att implicit kritisera medlemsstater som vill ha eller bibehålla bättre regler är anmärkningsvärt. I slutändan skulle det innebära att den lägsta tillåtna skyddsnivån också blir den högsta. Detta är givetvis helt oacceptabelt. Vi vill också erinra om att EU-fördraget på arbetslivets område endast ger EU kompetens att lagstifta om minimiregler och uttryckligen inte kan hindra medlemsstaterna att ha för arbetstagarna mer förmånliga regler.

För oss är det självklart att arbetsmiljöskyddet ska gälla för alla arbetstagare. Av rapportens exempel framgår att kommissionen finner det legitimt att undanta ett stort antal arbetstagare från viktiga delar av arbetsmiljöreglerna. Det är särskilt allvarligt mot bakgrund av att kommissionen meddelat att den

inte kommer att lägga fram en ny strategisk plan för arbetsmiljön såsom planerat, med hänvisning till den ekonomiska krisen. Detta tyder på en betydande degradering av arbetsmiljöfrågorna.

Kommissionen har aviserat att den inom kort kommer att presentera ett förslag till direktiv om genomförandet av utstationeringsdirektivet. Detta är en kontroversiell fråga, inte minst mot bakgrund av EU-domstolens tolkning av direktivet, bl.a. i Laval-målet. Att kommissionen nu enligt rapporten överväger lättnader för mindre företag är häpnadsväckande och skulle få omfattande konsekvenser, inte minst för utstationerade arbetstagare. Dessutom har redan idag EU-domstolens tolkning påverkat det svenska kollektivavtalssystemet och om kommissionen skulle förverkliga dessa planer innebär det ytterligare ingrepp.

Vi utgår från att vi är överens om att minimidirektiv är ett regleringsinstrument inom det arbetsrättsliga och sociala området på EU-nivå som det är viktigt att slå vakt om eftersom det tillåter oss att behålla och ha en högre och väl etablerad skydds- och inflytandenivå för arbetstagare på arbetslivets område. Vi anser det självklart att alla arbetstagare i Europa ska ha rätt till en god arbetsmiljö. Vi utgår också från att regeringen, liksom vi, är oroade över kommissionens planer på att försvaga utstationeringsdirektivets skydd för arbetstagarna och uttunna det förstärkta skydd som kommer att bli en följd av bemanningsdirektivets införlivande och det förväntade innehållet i den s k Monti - 2 förordning som kommissionen inom kort avser att presentera.

Vid Europeiska rådets möte, men också i andra sammanhang, är det därför nödvändigt att regeringen med kraft tillbakavisar kommissionens ambitioner på dessa områden.

Med vänlig hälsning
Wanja Lundby-Wedin, ordförande LO
Eva Nordmark, ordförande TCO
Göran Arrius, ordförande Saco

Sverige berikar sig genom lån till IMF

En av de åtgärder som EU:s ledare kom överens om för att stödja det europeiska bankkapitalet och rädda euron från undergången på EU-toppmötet 8-9 december var att EU-länderna ska förmås ställa upp med ett lån på 150 miljarder euro till världens finanspolis Internationella valutafonden [IMF]. Vid ett extrainkallat möte i EU-nämnden 9 december stödde samtliga riksdagspartiers ledamöter förutom Vänsterpartiets Jonas Sjöstedt att statsminister Fredrik Reinfeldt fick säga ja till förslaget utan att något som helst underlag fanns tillgängligt.

EU:s 27 ledare gav sig själva tio dagar för att förhandla med sina nationella riksbankschefer vilken summa man var bredd att ställa upp med. Strax före jul 19 december meddelade eurogruppens ordförande Jean-Claude Juncker efter ett finansministermöte att bara bidrag till de 150 miljarderna var säkrade från de euroländer som inte redan får lån av EU och IMF. Detta kräver dock att varje lands summa godkänns i respektive eurolands parlament, vilket inte alls är säkert. Så till exempel måste förbundskansler Angela Merkel få den tyska riksdagen, Bundestag, att godkänna de 41,5 miljarder i lån till IMF hon utlovat.

Den brittiske premiärministern David Cameron och hans finansminister David Osborne har sagt att landet inte tänker stödja IMF med pengar som bara euroländerna har tillgång till. Ungern, Rumänien, Lettland, Litauen och Bulgarien avböjer att använda sina knappa offentliga medel för att ge lån till IMF. Sverige, Tjeckien, Polen och Danmark är dock positiva till IMF-lånet.

Socialdemokraternas ekonomiske talesman Tommy Waidelich säger till TT att ett svenskt lån till IMF är en fråga om "solidaritet", men han undviker att tala om att denna solidaritet bara syftar till att rädda bankkapitalet ur krisen, men inte de europeiska löntagarna. "Det blir mycket värre för oss om eurosamarbetet får stora ekonomiska problem eftersom det får spridningseffekter för svensk ekonomi" säger han.

Efter finansministermötet 19 december sade Anders Borg att Sverige är redo att låna ut upp till 12 miljarder euro eller 100 miljarder kronor, en summa som är mer än tre gånger så stor som

den svenska EU-medlemsavgiften. Men han reserverade sig något genom att säga att krisande euroländer måste underkasta sig IMF:s, Europeiska centralbanken och EU-kommissionens den så kallade Trojkan] åtstramnings- och nedskärningskrav. Han har tidigare också sagt att Sverige alltid tjänat på att låna ut pengar till IMF.

Hela denna historia om IMF-lånet visar hur EU:s politiska beslutsfattande blir alltmer korruperat. När ländernas finansiella kris hotar att spräcka hela EU går man vid sidan av eller tänjer på Lissabonfördraget. På nationell nivå fattar EU-nämndens ledamöter beslut utan ett enda dokument som bakgrund. Genom IMF-utspelet trodde sig EU-ledarna vara smarta och kommit på ett upplägg för att kunna undgå medborgarilka och lättare undvika långa parlamentsdebatter genom att deponera 150 miljarder hos IMF, som denna finanspolis sedan skall använda för att stödja euroländer i kris.

DET ÄR OCKSÅ BEKLÄMMANDE ATT se hur svenska politiker förleder medborgarna och deltar i vad som Eric Toussaint [ordförande för belgiska sektionen av Kommittén för avskaffande av Tredje Världens skuld] kallar för ett "orättfärdigt berikande". EU-länderna lånar ut till IMF till en låg ränta, som IMF sedan lånar ut under hårda åtstramningskrav till en mycket högre ränta till krisande EU-länder. Toussaint hänvisar till att bedrägeri är ett viktigt grepp inom internationell lag, som till exempel Wienkonventionen från 1969 och Wienavtalet 1986.

"Om en stat förleds sluta ett avtal om lån med hjälp av ett missledande agerande av en annan stat eller en internationell organisation som är part i förhandlingarna, så kan den åberopa bedrägeri som grundval för att förklara avtalet för ogiltigt, eftersom det slöts på falska grunder. Nu utnyttjar Trojkan Greklands, Irlands och Portugals svåra belägenhet för att genomdriva åtgärder som går mot medborgarnas sociala och ekonomiska rättigheter, strider mot gemensamma överenskommelser, kränker ländernas överhöghet och vissa fall även deras konstitutioner", skriver Eric Toussaint.

Folken i Grekland, Irland, Portugal, Italien, Spanien, och andra EU-länder har stöd i internationell lag när de protesterar mot det politiska bedrägeriet genom att säga "Vi betalar inte bankernas kris".

Jan-Erik Gustafsson

Nya förhandlingar om arbetstider inom EU

25 EU-länder, bland annat Sverige, bryter mot EU:s arbetstidsdirektiv om jourtid. Och i 23 av de 27 medlemsländerna utnyttjar arbetsgivarna möjligheten att kringgå reglerna om maximal veckoarbetstid. EU-kommissionen uppmanar arbetsmarknadens parter på EU-nivå att lösa problemen.

Förhandlingarna mellan Europafacket [ETUC] och arbetsgivarorganisationen BusinessEurope inleddes i början av december.

De svenska fackens representant i förhandlingarna är TCO:s Mats Essemy.

– Vår uppfattning är att arbetsgivarna så här långt är seriösa, säger han till Kommunalarbetaren.

EU-kommissionen vill att förhandlingarna ska leda till ett nytt direktiv och det är främst två frågor som måste lösas.

För det första jourtiden. Arbetsgivarna vill kunna lägga ut jourtid på till exempel läkare, utan att det ska räknas som arbetstid.

För det andra den så kallade opt-outen. Detta vill Europafacket ha bort. Sverige är ett av de få länder där den ännu inte har utnyttjats.

– I fem länder används opt-outen på hela arbetsmarknaden. I ytterligare 18 länder används den i vårdsektorn, säger Mats Essemy.

Gösta Torstensson

Euron är roten till hela krisen

Det är som om EU står på randen till en avgrund. Miljoner människor blir arbetslösa och fattiga i krisens spår. Många tvingas emigrera. EU gör allt för att rädda euron och bankerna medan EU använder krisen för att flytta makten över ekonomiska beslut från folkvalda till tjänstemän och byråkrater. Risken är uppenbar att krisen även blir en bankkris med länder som ställer in betalningarna och alltså går i konkurs. EU och euron har lett Europas folk in i en återvändsgränd. Det är hög tid att välja en annan väg.

Bankernas risktagande och förluster är en huvudorsak till krisen. I dag lämpas förlusterna över på skattebetalarna. Det är inte acceptabelt och det får bankerna att fortsätta ta orimliga

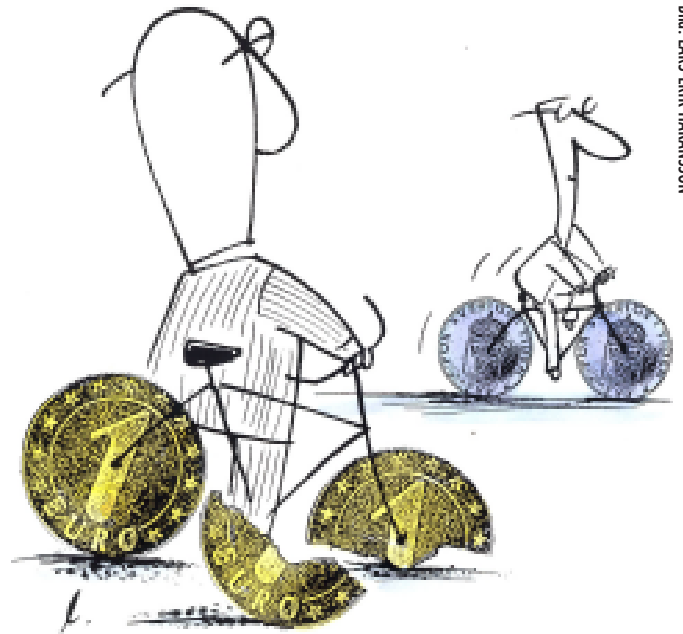

BILD: LARS-ERIK HAKANSSON

risker. Det krävs nya strikta regler för bankerna som högre kapitaltäckningskrav, förbud mot vissa former av spekulation och en skatt på finansiella transaktioner. Vi behöver också en delning av bankerna där bankverksamhet skiljs från finansiell handel som samhället inte ska garantera.

Höga skulder har bidragit till krisen i några länder. Det håller inte att alltid öka skuldsättningen och det är bra att Sverige har starka statsfinanser. Men det går inte att enbart spara sig ur krisen. Risken är att den blir djupare när ekonomin krymper. Det krävs större jämlikhet och att även de rika betalar skatt. Dessutom behöver krisländerna investeringar för att kunna skapa framtidens jobb.

EURON ÄR I SIG EN DIREKT ORSAK till krisen. Den påtvingar länder fel penningpolitik och har skapat både länebubblor och usel konkurrenskraft. Utan nationella centralbanker blir det dyrare att låna pengar. Om inte länder kan lämna euron kommer de att få det mycket svårt att ta sig ur krisen. Därför bör euron överges och en ordnad återgång till nationella valutor inledas. Alternativet kan bli ett kaotiskt sammanbrott.

Det brukar invändas att det europeiska samarbetet skulle drabbas om euron avvecklades. Det är precis tvärtom om. Med dagens utveckling får vi mindre demokrati och mer centralstyrelse av EU:s byråkrater. Utan euron kan vi få ett mer jämlikt samarbete mellan demokratier i Europa. Ett samarbete där folks behov är viktigare än bankernas vinster.

Jonas Sjöstedt

Facket i Norge utlyser politisk strejk

Medan diskussionen i den svenska fackföreningsrörelsen om EU:s bemanningsdirektiv har varit obefintlig förbereder den norska fackföreningsrörelsen en politisk strejk och andra manifestationer till den 18 januari. Kravet som förs fram är veto mot EU:s bemanningsdirektiv – Ja till fasta anställningar.

– LO:s ordförande Roar Flåten är under stark press. Fellesförbundet [norska Byggnads och Metall med flera] landsmöte var i höstas kristallklart för ett veto eftersom centrala paragrafer i Arbetsmiljölagen och lönevillkor som handlar om inhyrd arbetskraft från bemanningsföretag kommer att skickas till EES-domstolen av NHO [norska Svenskt Näringsliv]. Vi vill att norska arbetsvillkor skall avgöras av valda politiker i Norge och parterna på arbetsmarknaden. Det är den norska modellen, säger Boye Ullman som är ordförande för Nei till EU:s fackliga utskott. Samma sak borde gälla också för Sverige.

Förutom Fellesförbundet har El & IT-förbundet och Norska Transport uppmanat till politisk strejk den 18 januari. Samtidigt arrangerar LO i Oslo, Trondheim, Bergen och Stavanger möten.

– Intresset är väldigt stort och trycket underifrån har ökat betänkligt efter det att Fellesförbundet har valt att gå med, säger Roy Pedersen som är ordförande för LO i Oslo.

I huvudstaden skall alla de tre ordförandena från förbunden som stöttar strejken hålla appelltal på Youngstorget. Därefter vill förtroendevalda och strejkande gå i samlad trupp till Stortinget, där de hoppas att få träffa ledarna för de rödgröna partierna.

– Vi i satsar på att strejken leder till att regeringen ändrar sig. Vi förväntar oss att Arbetarpartiet på nytt behandlar direktivet och stöder kravet på veto, säger Roy Pedersen.

– Det blir den största politiska strejken på många år här i Trondheim. Ilskan ute bland folk som jag träffar, också hos förtroendevalda som är medlemmar i Arbetarpartiet, har jag knappast upplevt tidigare. Den kommer från kärnan av fackföreningsrörelsen, och är väldigt speciellt, säger Arne Byrkjeflot som är ordförande för LO i Trondheim.

Han fortsätter med att säga att många känner sig svikna av sina egna och tillägger; ” jag hoppas

att vi med detta får upp direktivet på mattan. Det handlar om att få tid att påverka Arbetarpartiet. Direktivet har inte alls diskuterats i de lokala facken”. Byrkjeflot menar också att om bemanningsdirektivet genomförs måste EES-avtalet omvärderas och ifrågasättas.

Liknande tongångar hörs från LO i Bergen, vars ordförande Örjan Mymel var den som först markerade LO:s vilja att delta i den politiska strejken.

– Intrycket är att vi står väldigt samlade om detta, både från privat och offentlig sektor, på tvärs över förbund och fackföreningar, säger Örjan Mymel.

Den fackliga ilskan växte snabbt efter att Arbetarpartiets stortingsgrupp förslagit ett antal tillägg till bemanningsdirektivet för att kunna manövrera och lotsa det genom Stortinget. I början av december protesterade flera hundra förtroendevalda och medlemmar från en stort antal förbund framför Stortinget, men utan resultat, varefter det drastiska steget om politisk strejk togs

– Det visar att detta är en väldigt viktig fråga. Det handlar om att försvara den norska modellen. Många fruktar ett långsiktigt svek från fackföreningsrörelsen, om den lägger sig tillrätta för ännu mera inhyrd arbetskraft. Det är vad vi ser ute i Europa, och därför är engagemanget så stort, tror Roy Pedersen.

Jan-Erik Gustafsson

Vänsterpartiet vill förbjuda bemanningsföretag

Vänsterpartiet ska aktivt driva frågan om ett förbud mot bemanningsföretag och andra företag som ägnar sig åt uthyrning av arbetskraft. Det beslutade ombuden vid Vänsterpartiets kongress i Uppsala och fick därmed till en skärpning gentemot partistyrelsen som ville nöja sig med att man ska verka för ett förbud på sikt.

– Kongressen har sagt vad som ska gälla, men det blir svårt att genomföra eftersom det skulle strida mot flera EU-direktiv. Men undantag kan man ju alltid försöka få, kommenterade nye partiledaren Jonas Sjöstedt beslutet.

Kaj Raving, metallarbetare från Nybro och en av de som låg bakom motionen om att återigen förbjuda bemanningsföretag, är desto nöjdare med kongressens beslut:

– Jag tycker att det är en oerhörd framgång och mycket glädjande att vi tar så tydlig ställning och tar taten i denna så principiellt viktiga fråga. Jag blev faktiskt överraskad över att det gick så lätt med tanke på att partistyrelsen hade yrkat avslag.

Vad tycker du om partistyrelsens avslagsyrkande?

– Givetvis blev jag besviken. Jag har ändå viss

förståelse för partistyrelsens ställningstagande även om jag inte köper argumentationen. För att driva igenom frågan kommer ju verkligen inte bli lätt. Arbetsrättsfrågor har inte heller stått så högt på agendan i partiet hittills, så kanske saknades kunskap hos vissa. Frågan är ju dessutom relativt ny och kanske underskattade man allvaret i den, jag vet faktiskt inte. Men oavsett om det lyckas eller inte: att försöka är absolut nödvändigt, svarar Kaj Raving, som är nyvald ledamot i Vänsterpartiets partistyrelse.

Hur ska Vänsterpartiet arbeta för att förverkliga kongressens beslut?

– Jag tror att själva ställningstagandet i sig är väldigt viktigt. Dels så sätter det fokus på frågan, dels så är det viktigt eftersom många fackförbund bygger sina egna ställningstaganden i frågan på att inget parti driver frågan om förbud. Nu finns det ett parti i riksdagen som gör det. Det ger facken en lite starkare utgångspunkt att bedriva opinionsarbete ifrån, inte minst utifrån gräsrotsperspektiv, där det verkliga motståndet ofta finns.

– Sen är, som jag förstått det, det stora problemet EU:s bemanningsdirektiv. Det är visserligen inte implementerat ännu men kommer bli ett allvarligt hinder om och när det blir det, säger Kaj Raving, som också är medlem i Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk.

Gösta Torstensson

**Bli medlem i
Folkrörelsen Nej till EU.
Sätt in 200 kr på
plusgiro 433 02 07 - 4.**

[eu och facket] är ett nyhetsbrev för folkrörelsen nej till eu:s fackliga nätverk. ansvarig utgivare: jan-erik gustafsson. redaktör: gösta torstensson. adress: rondovägen 312, 142 41 skogås. tfn: 08-771 43 79. e-post: gosta.torstensson@nejtill.eu.se.

folkrörelsen nej till eu är en partipolitiskt obunden medlemsorganisation. adress: pölgatan 5, 414 60 göteborg. e-post: kansli@nejtill.eu.se. hemsida: www.nejtill.eu.se.